

EUROPOS AUKŠTOJO MOKSLO ERDVĖ

Bendra Europos šalių švietimo ministrų
1999 m. birželio 19 d. susitikimo Bolonijoje Deklaracija

Dėl nepaprastų pastarųjų kelerių metų laimėjimų Europos integracija tampa Sąjungai ir jos piliečiams vis konkretesnė ir akivaizdesnė tikrovė. Plėtos perspektyvos ir vis glaudesni ryšiai su kitomis Europos šalimis suteikia šiai tikrovei vis platesnių užmojų. Tuo tarpu mes esame vis didesnės politinio ir akademinio pasaulio dalies bei viešosios nuomonės poreikio labiau suburti Europą ir praplėsti jos ribas liudininkai, ypač kuriant ir stiprinant intelektualinį, kultūrinį, socialinį ir technologinį jos potencialą.

Žinių Europa jau plačiai pripažįstama kaip nepakeičiamas socialiniu ir žmogiškuoju požiūriu veiksnys, taip pat kaip būtinas komponentas stiprinant ir praplečiant Europos pilietybę, galinčią suteikti jos piliečiams reikiamą kompetenciją priimti naujo tūkstantmečio iššūkį ir drauge suvokti, kad teks dalytis vertybėmis ir priklausyti bendrai socialinei ir kultūrinei erdvei.

Išskirtinė, visuotinai pripažįstama švietimo ir šios srities bendradarbiavimo svarba kuriant ir stiprinant stabilią, taikią ir demokratinę visuomenę, ypač atsižvelgiant į dabartinę pietryčių Europos padėtį.

1998 m. kovo 25 d. Sorbonos deklaracija, grindžiama šiais samprotavimais, pabrėžė pagrindinį universitetų vaidmenį plėtojant Europos kultūrinius užmojus. Europos aukštojo mokslo erdvės kūrimą ji išskyrė kaip svarbiausią būdą remti piliečių judėjimą, galimybę įsidarbinti ir visokeriopą kontinento raidą.

Keletas Europos šalių priėmė kvietimą prisidėti siekiant deklaracijoje iškeltų tikslų, pasirašydamos ją ar sutikdamos iš esmės. Kryptis, kuria dabar pradėtas reformuoti keleto Europos šalių aukštasis mokslas, įrodė daugelio valstybių ryžtą veikti.

Savo ruožtu Europos aukštojo mokslo institucijos priėmė iššūkį ir ėmėsi pagrindinio vaidmens kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę ir atgaivinant svarbiausius principus, 1988 m. Bolonijoje išdėstytus Didžiojoje universitetų chartijoje. Tai ypač svarbu turint omenyje, kad universitetų savarankiškumas ir autonomija užtikrina aukštojo mokslo ir mokslo sistemos nuolatinį prisitaikymą prie kintančių poreikių, visuomenės reikalavimų ir mokslo žinių pažangos.

Pasirinkta tinkama kryptis ir prasmingas tikslas. Baigti reformuoti konkurencingesnes ir pranašesnes aukštojo mokslo sistemas vis dėlto reikia nuolatinio impulso. Turime skatinti tai remdami konkrečias priemones žengti akivaizdžius žingsnius pirmyn. Birželio 18 d. susitikimas subūrė autoritetingus visų mūsų šalių ekspertus ir mokslininkus ir teikia mums labai naudingų siūlymų dėl iniciatyvų, kurių reikėtų imtis.

Privalome atkreipti išskirtinį dėmesį į tikslą didinti tarptautinį aukštojo mokslo sistemos konkurencingumą. Bet kurios civilizacijos gyvybingumą ir efektyvumą galima įvertinti jos kultūros patrauklumu kitoms šalims. Reikia užtikrinti, kad Europos aukštojo mokslo sistema būtų patraukli pasauliniu lygiu, kaip kad nepaprastos mūsų kultūros ir mokslo tradicijos.

Patvirtindami savo paramą bendriesiems principams, išdėstytiems Sorbonos deklaracijoje, įsipareigojame derinti savo veiksmus, kad per trumpą laiką, bet kuriuo atveju per pirmąjį trečiojo tūkstantmečio dešimtmetį, būtų įgyvendinti tikslai, kuriuos laikome

svarbiausiais kuriant Europos aukštojo mokslo erdvę ir remiant Europos aukštojo mokslo sistemą pasauliniu mastu:

- Priimti lengvai suprantamų ir panašių laipsnių, taip pat diplomų priedų sistemą, siekiant skatinti Europos piliečių į(si)darbinimą ir tarptautinį aukštojo mokslo sistemos konkurencingumą.
- Įvesti sistemą, iš esmės pagrįstą dviem svarbiausiais – pagrindinių ir podiplominių studijų ciklais. Teisei į antrąjį ciklą įgyti reikės sėkmingai baigti pirmąjį maždaug trejų metų trukmės ciklą. Laipsnis, suteiktas po pirmojo ciklo, taip pat bus laikomas tinkamu Europos darbo rinkai kvalifikacijos lygiu. Antrojo ciklo baigimas lems magistro laipsnį ir (arba) doktorantūros studijas, kaip kad daugelyje Europos šalių.
- Sukurti Europos kreditų įskaitymo sistemai lygiavertę kreditų sistemą kaip tinkamą priemonę labiausiai paplitusiam studentų judėjimui remti. Kreditai galėtų būti gaunami ir ne aukštojo mokslo kontekste, įskaitant tęstinį mokymą, su sąlyga, kad jie pripažįstami atitinkamų universitetų.
- Remti judėjimą, įveikiant veiksmingo laisvo judėjimo įgyvendinimo kliūtis, ypatingą dėmesį skiriant:
 - teisei į studijas bei su tuo susijusiomis paslaugomis studentams;
 - dėstytojų, mokslininkų ir administracijos darbuotojų mokslinių tyrimų vykdymo, dėstyto ir stažavimosi Europos šalyse laikotarpiui pripažinti ir vertinti, nepažeidžiant įstatymuose numatytų jų teisių.
- Skatinti Europos institucijų, vertinančių kokybę, bendradarbiavimą siekiant parengti panašius kriterijus ir metodologijas.
- Palaikyti Europos aukštojo mokslo užmojus, ypač skatinant mokymo programų, institucijų bendradarbiavimo, judėjimo schemų ir integruotų studijų, stažuočių, mokslo programų plėtotę.

Įsipareigojame pasiekti šiuos tikslus – neperžengdami savo institucijų kompetencijos ir didžiai gerbdami kultūrų, kalbų, nacionalinių švietimo sistemų įvairovę, kad sutelktume Europos aukštojo mokslo erdvę. Tuo tikslu bendradarbiausime tarpvyriausybinio lygiu, taip pat su nevyriausybinėmis organizacijomis, turinčiomis aukštojo mokslo srities kompetencijos. Tikimės, kad universitetai vėl greitai ir teigiamai atsilies ir prisidės prie šio mūsų siekio sėkmės.

Būdami įsitikinę būtinybe nuolat remti Europos aukštojo mokslo erdvės kūrimą, vadovauti ir prisitaikyti prie naujų poreikių, susitariame per dvejus metus vėl susitikti įvertinti pažangą ir numatyti naujus žingsnius.

Caspar Einem	Mokslo ir transporto ministras (Austrija)
Gerard Schmidt	Prancūzų bendruomenės generalinis direktorius, Aukštojo mokslo ir mokslo ministerija (Belgija)
Jan Adé	Generalinis direktorius, Flamanų bendruomenės ministerija, Švietimo departamentas (Belgija)
Anna Maria Totomanova	Švietimo ir mokslo viceministrė (Bulgarija)
Eduard Zeman	Švietimo, jaunimo ir sporto ministras (Čekija)
Margrethe Vestager	Švietimo ministrė (Danija)

Tonis Lukas	Švietimo ministras (Estija)
Maija Rask	Švietimo ir mokslo ministrė (Suomija)
Claude Allegre	Nacionalinio švietimo, mokslo ir technologijų ministras (Prancūzija)
Wolf-Michael Catenhusen	Parlamentinis valstybės sekretorius, Federalinė švietimo ir mokslo ministerija (Vokietija)
Ute Erdsiek-Rave	Švėzviso-Holšteino žemių švietimo, mokslo, technologijų ir kultūros ministras (Nuolatinė Vokietijos žemių kultūros ministrų konferencija)
Gherassimos Arsenis	Visuomenės ir religijos reikalų ministras (Graikija)
Adam Kiss	Valstybės sekretoriaus pavaduotojas aukštajam mokslui ir mokslui (Vengrija)
Gudridur Sigurdardottir	Generalinis sekretorius, Švietimo, mokslo ir kultūros ministerija (Islandija)
Pat Dowling	Vyriausias pareigūnas, Švietimo ir mokslo ministerija (Airija)
Ortensio Zecchino	Universitetų, mokslo ir technologijų ministras (Italija)
Tatjana Koke	Aukštojo mokslo ir mokslo valstybės ministrė
Kornelijus Platelis	Švietimo ir mokslo ministras (Lietuva)
Erna Hannicot-Schoepges	Nacionalinio švietimo ir profesinio mokymo ministrė (Liuksemburgas)
Louis Galea	Švietimo ministras (Malta)
Loek Hermans	Švietimo, kultūros ir mokslo ministras (Nyderlandai)
Jon Lilletun	Švietimo, mokslo ir Bažnyčios reikalų ministras (Norvegija)
Wilibad Winkler	Valstybės nacionalinio švietimo sekretoriaus pavaduotojas (Lenkija)
Eduard Marcal Grilo	Švietimo ministras (Portugalija)
Andrei Marga	Nacionalinio švietimo ministras (Rumunija)
Milan Ftacnik	Švietimo ministras (Slovakija)
Pavel Zgaga	Valstybės sekretorius aukštajam mokslui (Slovėnija)

D. Jorge Fernandez Diaz	Valstybės sekretorius švietimui, universitetams, mokslui ir technologijoms (Ispanija)
Agneta Bladh	Valstybės sekretorė švietimui ir mokslui (Švedija)
Charles Kleiber	Valstybės sekretorius mokslui ir technologijoms (Šveicarijos Konfederacija)
Stoke'o Newingtono baronienė	
Tessa Blackstone	Valstybės ministrė švietimui ir įdarbinimui (Jungtinė Karalystė)